

Čís. 16900.

I. Čs. štát, v prospech ktorého bol podľa § 43 zák. o stavebnom ruchu č. 45/1930 Sb. z. a n. *) a § 42 vl. nar. č. 66/1930 Sb. z. a n. zapísaný zákaz scudzenia a zaťaženia na nehnuteľnosť, na ktorú štát poskytol podporu, je podľa všeobecných predpisov pozemnoknižného poriadku oprávnený použiť rekurzu proti súdnym usneseniam o knihovních zápisoch, ktorými bolo zasiahnuté do jeho práv, vyplývajúcich zo zákazu scudzenia a zaťaženia.

II. Zákaz scudzenia a zaťaženia v prospech Čs. štátu podľa § 43 zák. č. 45/1930 a § 42 vl. nar. č. 66/1930 Sb. z. a n. (resp. podľa § 53 zák. č. 65/1936 Sb. z. a n.) nie je na prekážku exekučnému uspokojeniu okresnej nemocenskej poisťovne pre nedoplatky poistného s príslušenstvom, pre ktoré má táto na nehnuteľnosti prednostné právo podľa § 173 zák. o nemocenskom poistení v znení prílohy k vyhláske ministra sociálnej pečlivosti č. 189/1934 Sb. z. a n. **)

(Rozh. z 21. apríla 1938, R III 78/38.)

Súd prvej stolice povolil usnesením, č. E 3467/36-1, vklad exekučného záložného práva v prospech okresnej nemocenskej poisťovne pre nedoplatky poistného, a to na takú nehnuteľnosť, na ktorej bol v prospech Čs. štátu vložený zákaz scudzenia a zaťaženia podľa § 43 zák. o stavebnom ruchu č. 45/1930 Sb. z. a n. a § 42 vl. nar. č. 66/1930 Sb. z. a n. Vklad exekučného záložného práva v prospech okresnej nemocenskej poisťovne bol vykonaný pod č. d. 7562/36, dražba bola tiež poznačená a dražebné pokračovanie bolo započaté. Na žiadosť Čs. štátu súd prvej stolice nariadil usnesením, č. E 937/37-11, výmaz exekučného záložného práva a zastavil dražebné pokračovanie z dôvodu, že zákaz scudzenia a zaťaženia v prospech štátu prekáža týmto úkonom, ktoré sa stali len z omylu. Rekurný súd rekurz okresnej nemocenskej poisťovne zamietol, ale usnesenie súdu prvej stolice, č. E 937/37-11, zrušil, lebo tento súd nebol oprávnený zrušiť svoje usnesenie, č. E 3467/26-1, a tak vyhovením žiadosti Čs. štátu prekročil svoju pôsobnosť, avšak — pretože aj štát podal zároveň rekurz — tomuto vyhovel, usnesenie, č. E 3467/36-1, zrušil, nariadil výmaz exekučného záložného práva, vloženého pod č. d. 7562/36, a poznámky dražby a dražebné pokračovanie zastavil.

Najvyšší súd rekurzu okresnej nemocenskej poisťovne vyhovel, usnesenie rekurného súdu zmenil a obnovil: 1. usnesenie súdu prvej stolice, č. j. E 3467/36-1, pokiaľ ním bol povolený v prospech exekventky vklad exekučného záložného práva; 2. vklad tohoto zálož-

*) Porovnaj: § 53 zák. č. 65/1936 Sb. z. a n.

**) Porovnaj: Sb. n. s. č. 15813.

ného práva, prevedení pod č. d. 7562/36; 3. poznámku dražby s celým nasledujúcim dražebným pokračovaním až do vynesenia súdu prvej stolice, č. j. E 937/37-11.

D ô v o d y:

Podľa ustanovenia odst. 2 § 136 ex. zák. má byť exekúcia v pozemkovej knihe vykonaná len, keď niet pozemnoknižnej prekážky. Do pozemkovej knihy vložený zákaz scudzenia a zaťaženia je vo všeobecnosti takou pozemnoknižnou prekážkou exekúcie, a vykonaním vkladu zasiahnuté je do práv pozemnoknižne interesovaného, totiž do práv toho, v prospech koho je zákaz scudzenia a zaťaženia vložený. Tento je podľa všeobecných predpisov pozemnoknižného poriadku oprávnený proti pozemnoknižnému úkonu — nezáleží na tom, že ide o výkon exekúcie, — brániť sa v rámci pozemnoknižných predpisov a je preto oprávnený proti vykonaniu exekúcie použiť rekursu, hoci nie je exekútom.

Bol preto v súdenom prípade Čs. štát oprávnený na hájenie svojich práv použiť rekursu a nemá pravdu rekurentka, pokiaľ Čs. štátu legitimáciu na podanie rekursu upiera.

Pretože usnesenie o vklade exekučného záložného práva príslušnému orgánu Čs. štátu ako pozemnoknižne interesovanému — totiž ministerstvu sociálnej pečlivosti — dosiaľ vôbec doručené nebolo, hoci sa tak stať malo (čl. IX č. 1 zák. č. 23/1928 Sb. z. a n.), dozvedelo sa ministerstvo o vklade len z usnesenia o odhade nehnuteľnosti, vydaného za dražebného pokračovania, a opominutie súdu nemôže mu byť na ujmu, treba rekurs pokladať za včas podaný.

Zákaz scudzenia a zaťaženia v prospech Čs. štátu podľa § 43 zák. č. 45/1930 a § 42 vl. nar. č. 66/1930 Sb. z. a n. (resp. podľa § 53 zák. č. 65/1936 Sb. z. a n.) je síce povahy verejnoprávnej a vzťahuje sa aj na exekučné zaťaženie a scudzenie (Sb. n. s. č. 14398); táto prekážka zaťaženia a scudzenia nemôže však platiť, pokiaľ ide o dobývanie verejných daní a dávok, ktoré požívajú zákonného prednostného práva na nehnuteľnosti. Takéto zaťaženia zákonnými záložnými právami vznikajú zo samého zákona bez vôle a činnosti vlastníka nehnuteľnosti a uspokojovacie zákonné právo nemôže byť odňaté zákazom scudzenia a zaťaženia, a to ani zákazom daným vo verejnom záujme v prospech samého štátu.

To isté stanovisko zastáva Najvyšší súd, pokiaľ ide o exekučné zaťaženie a scudzenie nehnuteľností pridelených v pozemkovej reforme a postihnutých zákazom scudzenia a zaťaženia bez svolenia Štátneho pozemkového úradu (Sb. n. s. č. 15813, 11082, 9883), a niet príčiny, prečo by to isté stanovisko nemalo byť zaujaté, keď ide o zákaz scudzenia a zaťaženia v rámci noriem o stavebnom ruchu, keďže tu i tam ide o obdobné opatrenie vo verejnom záujme cieľom zamedzenia rušenia účelov legislatívnych opatrení.

Čo platí o verejných daniach a dávkach, platí podľa § 173 zák. o nemocenskom poistení v znení prílohy k vyhláske ministra sociálnej pečlivosti č. 189/1934 Sb. z. a n. aj o poistnom s príslušenstvom.

Nemôže preto zákaz scudzenia a zaťaženia nehnuteľnosti, daný v rámci zákonných noriem o stavobnom ruchu, hatiť exekučné uspokojenie Okresnej nemocenskej poisťovne pre nedoplatky poistného s príslušenstvom, pre ktoré má na nehnuteľnosti zákonné prednostné právo.

Čís. 16901.

Nemožno sa syndikátnou žalobou úspešne domáhať odškodného na Čs. štáte na tom základe, že sa čs. súdy nepostaraly o to, aby dlhopisy 4% uh. korunovej renty — složené pred štátnym prevratom do súdneho depozitu, ako kaucia u súdu, ktorého sídlo je teraz na území Čs. republiky, a pri štátnom prevrate odvezené na územie terajšieho kráľovstva Maďarského — boli vrátené a okolkovaním čs. úradmi cieľom prevedenia článku 186 mierovej smluvy Trianonskej zaradené do t. zv. čs. bloku alebo že aspoň neuvedomily deponenta o odvezení dlhopisov, aby bol mohol podať protest podľa vyhlášky č. 19/1922 Sb. z. a n. proti ich zaradeniu do t. zv. maďarského bloku.*)

(Rozh. z 24. apríla 1938, Co IV 2/37.)

Žalobník predniesol v syndikátnej žalobe proti Čs. štátu, že na zaistenie arendálnej smluvy uzavrenej dňa 25. júla 1907 s Dionýzom A. ako držiteľom sverenstva složil spolu se svojimi právnymi predchodcami dňa 22. júna 1907 u kráľ. berného úradu v R. ako kauciu dlhopisy býv. uh. 4% korunovej renty v úhrnnej nom. hodnote 10.000 K a že tieto usnesením kráľ. sedrie v R. (teraz na území Slovenska) ako sverenského súdu z 28. júna resp. 25. júla 1907 prijaté boli za súdny depozit. Po nariadení likvidácie a zrušení a-ovského sverenstva v roku 1931 mali mu byť podľa usnesenia krajského súdu v R. z 22. januára 1932 cenné papiere v dôsledku zrušenia súdneho depozitu vydané, avšak Zemská banka filiálka v Bratislave sdelila mu po opätovných urgenciách prípisom z 23. novembra 1935, že vydanie depozitu nie je možná, lebo cenné papiere boli v dobe štátneho prevratu odvezené do Budapeštu a pre nedostatok protestu majiteľa boli podľa nariadenia č. 9930/1920 M. E. opatrené maďarskou nostrifikačnou značkou a prevzaté podľa nariadenia č. 960/1925 M. E. do opatery kráľ. maďarských úradov, tedy zaradené do t. zv. maďarského bloku, dotyčne ktorého kráľ. maďarská vláda do teraz žiadneho opatrenia neučinila, a že Zemská banka filiálka v Bratislave má len hromadnú stvrzenku na všetky renty čs. štátnych občanov zariadené do t. zv. maďarského bloku a že majitelia týchto rent

*) Porov.: Úr. sb. č. 329.